

Ardealul

Apare Lunea, dimineața, cu

informațiuni politice și știri sportive

Director:

Theodor Reulescu

Abonamente:

1 an: 100 lei, jum. de an: 50 lei. — Autorități, mari întreprinderi 1000 Lei.

Redacția și administrația Arad, Bul. Ferdinand 5

Inviere

După o săptămână de suferințe, batjocuri și chinuri și după atâtea tulburări sufletești: Isus, Omul durerii, pus sosește în mormântul din grădina lui Iosif din Arimateia, și pecetluit ca să nu poată fi „fural” de ucenici — a înviat, ieșind din mormânt ca un adevărat biruitor al morții și al păcatului.

Disdedimineață, în ziua Invierii — mironosițele, femeile purtătoare de miruri adevărate, plecaseră la mormântul Proorocului lor iubit, ca să-l înmormozească în pacea de cristal a dimineții.

La mormânt se întâlneau cu întâmplarea neașteptată, care le surprinse sufletul lor feminin: Isus nu era acolo — plecase. Un ingeras îmbrăcat în vestimente albe, pus acolo de pază ca să le împărtășe îndoiala, le întâmpină îmbucurător: Isus s'a sculat din mormânt!

Și pe stăpânul — Evanghelia pe care o așteptau ele și oamenii de veacuri: Invierea — biruința morții!

Cu un entuziasm infinit, plecaseră la cetății ucenici să le ducă suprema vestea. Și în casa în care stăteau ascunși: cei unsprezece — fără Iuda trădătorul — mironosițele femei lansară Adevărul: Hristos a înviat! — care, de atunci, a despical lumea și veacurile în două și a fixat un pisc spre care o mulțime, desbărat de viciul cărnii, trebuie să tindă neîncetat.

Cea mai mare sărbătoare a sosit — și noi o sărbătorim formal, cu toată cuvința și minuțiozitatea creștinească. Dar — în sufletul-ne n'am știut introduce nimbul sublim al Invierii. Nu am știut și n'am vrut. Și, totuși, sărbătorim, în iluzia că noi suntem buni urmași și adevărați discipoli a Iubirii care a despical mormântul cu lespezea pecetluită cu minciuna convențională a unei societăți viciate și exploatare.

Sărbătorim Invierii alături va avea valoare sufletească cât vom ști să ne extragem din lecția sublimă pe care ne-o predică ea.

Contopirea sufletului cu sensul și pilda înaltă a Invierii creștine e o datorie care trebuie să răzbească și să determine astăzi, în deosebi astăzi, dip sufletul lumii — când atâtea suferințelor se răstoarnă și se învâlmănesc pe oameni.

Florile se deschid din soarele cald al primăverii și sufletul omului să se deschidă ca o cupă în razele divine ale Invierii.

Atunci vicoța capătă un sens și sărbătoarea o realitate.

Clipe de înălțare sufletească

În România creștină și Stat național, înregistrăm în ajunul Paștilor două fapte, prin natura lor mult grăitoare.

Unul, la Chișinău unde a trebuit să vină Justiția militară pentru ca să spele rușinea ce ne-a făcut o un profesor de teologie — Constantinescu zis Iași — cu puține merite în țara aceasta și cu strânse relații în bandele comuniste internaționale. Acest profesor de teologie, după cum a reeșit din declarațiile martorilor, ținea în chiar casa bisericii pe care pretindea că o servește, dar de pe urma căreia încasa simbria burgheză, întruniri comuniste, denumite de circumstanță antifasciste, fără ca cineva să-l fi tulburat.

Cel de al doilea fapt imi este semnalat de fostul deputat de Arad, vrednicul țaran Dimitrie Nica, din Moroda.

Scârbit de destrăbălarea partidelor politice, acum, în toamna vieții sale, Dimitrie Nica nu mai face politică. Vreau să zic, politică de partid. Fiind român și vrednic de-a se numi astfel, înțeleptul bătrân Nica face politică românească, naționalistă, așa cum ar trebui să facă tot românul. Într-o scrisoare pe care mi-o trimete, fostul deputat se indignează de cutezanță unui oarecare domn — nu-l divulgă — care a informat în mod tenden-

țios pe P. S. Sa Episcopul Andrei despre faptul că în casa parohială din Cuvin s'a instalat casa de stat a „gardistilor“.

În continuare, Dimitrie Nica rămâne surprins de faptul că d. prof. C. Teodorescu — alături de care, pe vremuri, făcea politică în partidul național țărănesc — a putut să afirme că grupările naționaliste împing țara în mâinile dușmanilor noștri. Adică, cum, se întreabă fostul deputat, un Vaida, un Cuza, sau un Codreanu sunt mai puțin patrioți decât cei cari au vândut bogățiile țării pentru șperș și tot pentru șperș au vândut și secretele ei de apărare? Domnii Vaida, Cuza și Codreanu sunt autorii panamalei Skoda? Ei au fost tovarășii de jaf ai lui Eugen Grosz, cel mai temut bandit al României? Vaida, Cuza sau Codreanu sunt în strânse legături cu Auschnitt sau cu cei dela „Discom“, pentru cari țaranul român trebuie să-și vândă grâul cu 320 lei maja? Ei sunt vina că pentru 10 kgr. grâu, plugarul primește abia un kgr. de zahăr, sau un kgr. de fer?

— Nu, domnilor, închee corespondentul meu, nici Vaida, nici Cuza, nici Codreanu nu vor vinde țara, căci ea este deja vândută străinilor. Ei vor să o scoată din mâna lor, să-i elibe-

reze pe țararii români din iobăgia de azi.

Iată, deci, un țaran simplu dar curat la cuget, care simte cu adevărat românește, care trăește între țararii și le cunoaște ne-cazurile, se indignează sesizând diversiunea pe care caută să o producă intelectualii cari, deși or fi fiind ei români buni, sunt legați de interesele partidului pentru care militează, în consecință estompându-li-se această calitate: când partidul merge cu străinii, ei, susținând partidul, lovesc indirect în interesele țării.

Prin urmare, politica românească, naționalistă este cea pe care trebuie să o facă fiecare român. Aceasta este politica pentru care trebuie să militeze preoții. Iar dacă în toate casele parohiale din țară s'ar ține întruniri de acestea „gardiste“, apoi atunci am fi scutiți pentru totdeauna de rușinea de-a vedea ținându-se întruniri cu caracter bolșevic, în casele bisericii gr. ort., întruniri puse la cale tocmai de profesori de teologie, a căror misiune trebuie să fie lupta pentru: Christos, Rege, Națiune.

Deși am primit rândurile fostului deputat Nica de mai multă vreme, am ținut să-i răspund azi, la acest mare Praznic. Indignarea lui, pornită din inimă curată de țaran român, este ca (Continuare în pag. 4-a)

Serisori din Banatul jugoslav

Tot despre un pretins conducător

Este mult timp, de când am început să scoatem la lumina zilei potlogăriile săvârșite de cel mai caracteristic conducător pe care l-au avut românii din Banatul jugoslav, în cei optsprezece ani de când au rămas să-și ducă traiul sub scutul legilor din statul vecin și prieten nou: Jugoslavia. Și am putea să continuăm încă pe stăta, căci multe sunt păcatele d-lui dr. Alex. S. Butoarcă. Fiind însă și unele chestiuni pe cari va trebui să le cercetăm cu multă atențiune, ele privind direct viața colectivă a fraților noștri de acolo, ne-am propus să încheem capitoul afacerilor pecuniare necinstite ale lui Butoarcă și mai târziu apoi, să

ne ocupăm în mod sistematic și cât se poate de obiectiv, despre toate problemele cari frământă intelectualitatea și țărănimea română de acolo.

În numărul din urmă am dat un mic tablou al sumelor pe cari unele autorități din România au avut imprudenta să le încredințeze — ele fiind, de sigur, de bună credință — lui Butoarcă, pentru satisfacerea trebuințelor național-bisericești ale românilor din Banatul jugoslav. Am dat și unele explicațiuni despre felul cum a manipulat dl. Butoarcă acești bani. Astăzi continuăm cu aplicațiunile în legătură și cu celelalte sume.

În afară de sumele de cari ne-am

ocupat până aci, dl. Alex. S. Butoarcă a mai primit și dela dl. Iuliu Mania, pe când acesta era prim-ministru, încă o sumă de 100.000 lei. Din această sumă d-sa a reținut pentru o călătorie la București, nici mai mult nici mai puțin, decât 35.000 lei, iar de restul celor 65.000 lei, care era destinat pentru spesele de transport și vamă a masinilor și literelor de tipografie dăruite pentru „Nădejdea” și despre cari ne-am ocupat la timpul său, în justificarea pe care a depus-o la Legația română din Beograd, nu aminteste nici un cuvânt.

Nu aminteste, pentru că, desigur, o justificare verosimilă nu putea prezenta, căci și acești bani, — ca și pe ceilalți, — i-a folosit pentru interese pur personale.

Cât privește suma de 100.000 lei primită dela dl. V. Tilea, fost sub-

(Continuare în pag. 2-a)

Conferințe revizioniste maghiare, în Anglia și Franța

Evenimentele cari se petrec în politica europeană, au dat prilej Ligei revizioniste maghiare să-și intensifice propaganda revizionistă în țările din Occidentul Europei. Presa din Budapesta, care ea însăși, aproape fără excepție este plină cu articole cari urlă nedreptatea ce i s'a comis Ungariei prin Trianon, ne aduce zilnic știri despre activitatea acesteia și a organelor ei din aceste țări. Ungurii revizionisti nu se mulțumesc numai cu propaganda acasă la ei în țară. Propaganda cea mai deșănțată revizionistă o fac în străinătate. Nici o singură ocazie ce i se oferă pentru acest lucru, Ungaria revizionistă nu o pierde.

Organizațiile Ligei Revizioniste Maghiare activează mai ales în Anglia și Statele Unite. Italia, prin tratatele de amicitie ce există între d. Mussolini și Gömbös, este un tărâm câștigat propagandei revizioniste.

Nu tot așa cu celelalte țări. În Franța, Anglia și celelalte țări cu regimuri democratice și unde Ungurii sunt un popor mai puțin simpatizat (credem, că pe drept cuvânt!) tocmai grație trecutului glorios în timpul căreia a robit alte neamuri secole de-alungul, — pentruca „deziderate“ ungurești să fie ascultate, trebuie mai multă și mai insistentă propagandă. Am arătat cum înțeleg ungurii să și-o facă. Ei nu cruță nici timp, nici mijloace. O fac prin presă, prin grai viu, prin relații de prietenie, prin conferințe și dacă-i nevoie prin cumpărarea conștiințelor. Principiul „pecunia non ollet“, ungurii îl aplică cu multă dărnicie și sollicitanți cari să-și asume rolul de susținători ai revendicărilor „indreptățite“, puținii tot se mai gă-

sesc. Organizațiile revizioniste costisitoare întreținute de Ungaria din fonduri oficiale, își îndeplinesc misiunea din prisosință. Conferințele direct organizate cu scopul propagandei revizioniste se succedea la scurte intervale în toate țările civilizate. Ultimele două conferințe revizioniste organizate de această ligă au fost ținute de către conducătorii organizației din Londra și a celei din Paris.

Iată ce scrie organul revizionist „Pesti Hirlap“ în numărul din 28 Martie crt. despre cele două conferințe:

„Deputatul englez Maitland Adam, a invitat pe dr. Poka-Pivny Béla, reprezentantul Ligii revizioniste maghiare dela Londra, să țină o conferință la Sherness. În fața unei mulțimi impozante, d. Poka-Pivny, a arătat greșelile fatale ce s'au comis la Paris în 1919 și urmările acesteia, în urma cărora omenirea trăește astăzi în nesiguranță și frică. Cel mai mare pericol amenințat echilibrul Europei și chiar

echilibrul politic milenar al Angliei în urma împărțirii nejustificate a monarhiei austro-ungare. Consecința acestei fărâmițări este, că fosta monarhie a ajuns centrul de expansiune rusesc și german. Ea poate la un moment dat să devină chiar câmpul de război între cele două popoare. A se evita acest lucru nu este posibil decât prin revizuirea tratatelor de pace, care ar aduce cu sine crearea confederației dunărene și care în mod automat ar exclude experiențele dezastruoase de astăzi.

Luând apoi cuvântul, deputatul englez Maitland a spus: „Am fost printre primii cari am îmbrățișat mișcarea revizionistă maghiară, recunoscând că dreptatea este pe partea Ungariei. Nu voi înceta a o susține până nu va triumfa“.

A doua conferință revizionistă din săptămâna trecută s'a ținut la Paris.

Ziaristul Honti Ferenc, secretarul Ligii revizioniste maghiare din Paris, — scrie „Pesti Hirlap“

— cu ocazia banchetului dat de „Front Latin“, în discursul ce a rostit, a vorbit despre Ungaria. Oratorul a insistat asupra relațiilor de prietenie dintre poporul maghiar și cel italian.

„Marile puteri occidentale, vor recunoaște, că Ungaria a fost pe nedrept ciuntită“ — a încheiat d-sa acest discurs.

Acolo unde alte argumente nu mai prind, vecinii noștri apelează la sentimentele de bună prietenie cu celelalte popoare. Aceste popoare nu au uitat însă prietenia ce le-au dovedit-o ungurii în chip atât de palpabil înainte de încheierea tratatelor de pace în timpul războiului.

Adevărații prieteni se cunosc în timpuri de nevoie.

Și atunci ungurii se găseau în cealaltă tabără, față în față cu prietenii ce-i îmbrățișează cu atâtă elan astăzi și față în față cu prietenii acestor prieteni, împotriva cărora se îndreaptă toată intriga Ungariei revizioniste de astăzi.

— Obs.

SĂRBĂTORI FERICITE

*doamne prietenilor ficmei
si consumatorilor produselor noastre*

SCHMOLL PASTA S.A. Braşov-Bucureşti

secretar de stat, procedul de mănui-re și de „folosire“, este aproape identic cu a celorlalte sume. Primind la mână această sumă, dl. Butoarcă a detras din ea 25.000 lei sub titlul de „spese și călătorii“, rămânând deci încă 75.000 lei. Suma aceasta a vârsat-o apoi la Banca Luceafărului din Vârșă, în contul d-lui Liviu Popovici, contabilul băncii. Partea cea mai hazlie este, că dl. contabil Popovici habar n'a avut de acest cont, deci imediat ce a aflat de existența lui, a declarat că suma respectivă nu-i aparține. În urma acestei declarații, suma de 75.000 lei a fost trecută pe libelul litera A al susnumită bănci.

Iată, prin urmare, cum a înțeles d. această sumă, la intervenția d-lui Butoarcă, a fost ridicată dela „Luceafărul“ și de atunci și până azi, nu se știe ce s'a făcut cu ea.

Iată, prin urmare, cum a înțeles de Butoarcă să-și îndeplinească mandatul său de „conducător“ al românților din

Banatul jugoslav. Sute de mii de lei, destinați pentru scopuri naționale atât de mărețe, dar risipite cu atâta siguranță și fără nici o muștrare de conștiință, de către susnumitul domn.

Interesul d-lui Butoarcă se vede destul de clar, că nu s'a manifestat nici odată pentru altceva, decât numai pentru ban, ca să-și poată satisface multele și nesățioasele-i poftes. Numai banul l-a determinat pe dl. Butoarcă să se erijeze în „vajnic apărător“ al intereselor românești din Banatul jugoslav. Banul, sau cel puțin speranța că va mai reuși să 'nvărtă ceva bani, îl mai ține ca să se dea drept mare român.

Dacă sărbii i-ar oferi câteva mii de dinari numai, probabil, că dl. Butoarcă n'ar ezita să-și revizuiască pretențiile-i sentimente românești, ca apoi să constate fără nici o surpriză, că într'adevăr, nu le-a avut nici odată și că le-a adoptat numai în aparență, pentruca să se poată căpătu-

pe spatele unui popor blând și muncitor, pe care — tot pentru căpătuirea — l-au părăsit conducătorii în cele mai grele timpuri.

Dl. Butoarcă a furat poporul românesc din Banatul jugoslav în cel mai nerușinos mod. Și-a însușit banii acestui popor, vărându-i în buzunarele lui fără fund.

Locașurile de rugăciuni, „Casele naționale“, Căminul studentesc, rămase, unele neacoperite, altele neizidite, Banca Luceafărului, tipografia și ziarul „Nădejdea“ ajunse în pragul falimentului, etc., etc., sunt cele mai elocvente mărturii, cu privire la activitatea și „cinstea ireproșabilă“ (sic) a d-lui dr. Alex. S. Butoarcă. Și-a dat singur certificatul și noi nu ne simțim cu nimica vinovați, pentru faptul că am contribuit la popularizarea lui.

Dar pentrucă am amintit de ziarul „Nădejdea“ a cărui „director“ îi plăce d-lui Butoarcă să se numiască, fie-ne permis că de încheiere să facem o

propunere fraților români din Banatul jugoslav.

Anume: oare, nu s'ar putea face cuva o revizuire a abonamentelor de la înființarea ziarului și până azi? Nu de altceva, dar, vezi, pentrucă gurile rele, — bată-le norocul! — șoptesc că s'au încasat multe, chiar foarte multe abonamente și că din sumele încasate, numai o mică parte ar fi ajuns la ziar.

Și într'adevăr. Dacă am presupune că ceea ce șoptesc gurile rele nu e ff adevărat, atunci, cum se poate explica proveniența datoriei de 279.000 dinari, pe care o are azi „Nădejdea“ la Banca Luceafărului?

Oare nu cumva tot buzunarele fără fund ale d-lui Butoarcă în calitate de „director“, ar fi cauza acestei datorii care în valută românească se urcă până la suma de aproximativ 700.000 lei?

Cine știe?!